

A favor de la caritat

Dm, 10/03/2020 per Ramon Bassas

[Roba estesa](#)

Estic una mica fart d'un tòpic que també és meu. Com tots els tòpics, la seva repetició acrítica el converteix en fals. Sento una entrevista de fa uns anys un gurú sobrevalorat de casa nostra dient "la caritat és humiliant perquè s'exerceix de dalt a baix. La solidaritat és horitzontal". Oriol Ponsatí-Murlà, a la seva recent [L'avarícia](#) (Fragmenta, 2019), confronta dues definicions de diccionari de "solidaritat". En una és una "adhesió circumstancial a la causa o empresa d'altri" i en l'altra una "entera comunitat d'interessos i responsabilitats", de manera que en la primera els altres són fora de la comunitat i en l'altra, almenys en teoria, ja són dins, ja són "dels nostres". Certament, vist així, és preferible l'accés universal als serveis i als recursos que dependre de la bona voluntat dels qui els atresoren. Més encara, és immoral que els atresorin mentre hi ha qui no hi té accés. Fins aquí, d'acord.

El problema és quan baixem a la realitat. El primer problema és el nosaltres, els contorns de la comunitat, no sempre homogenis (culturalment, nacionalment, ètnicament...). El segon és que no estem sols; el que passa més enllà d'aquests contorns ens concerneix. I el tercer és que "fins i tot en la societat més justa", com deia el Papa Benet XVI a [Deus caritas est](#) (Claret, 2006), "sempre hi haurà sofriment que necessiti consol i ajuda. Sempre hi haurà solitud" i la comunitat (o l'Estat) mai pot proveir el que aleshores més necessita qualsevol ésser humà, "una entranyable atenció personal" aquí i ara.

L'alteritat és la condició essencial dels éssers humans, fins i tot quan esdevenim un nosaltres. Dins i fora d'aquesta categoria hi ha vida humana, i vida humana que ens concerneix, com deia. La solidaritat entesa com a "entera comunitat d'interessos i responsabilitats" no arriba a l'alteritat que no els inclou, o de qui els qüestiona, o de qui n'és expulsat, o de qui no hi entra. Aleshores necessitem l'"adhesió circumstancial a la causa o empresa d'altri", anar del nostre "dalt" al seu "baix". Encara que sigui per interrompre la pau teòrica (i errònia) de les

societats perfectes on només compta el “nosaltres”, encara que ens diguem “república”.

Publicat a la revista [Foc Nou](#) (gen-març 2020)

Il·lustració: Adolphe Bouguereau, fragment de *La Caritat*, (1878), Smith College Museum of Art, Northampton, Massachusetts (EUA).